

JAN DAMASCEŃSKI

**DIALEKTYKA
ALBO ROZDZIAŁY FILOZOFICZNE**

* * *

O HEREZJACH

Przekład i opracowanie
Anna Zhyrkova

Wydawnictwo WAM
Kraków 2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Życie i działalność Jana Damasceńskiego	6
„Źródło wiedzy”	12
Kwestia oryginalności dzieła	12
Metodologia dzieła	16
Struktura „Dialektyki”	19
„O herezjach”	20
Uwagi o tłumaczeniu	22
BIBLIOGRAFIA	25
WYKAZ SKRÓTÓW	29
DIALEKTYKA ALBO ROZDZIAŁY FILOZOFICZNE	33
PROLOG	33
1. O poznaniu	35
2. Cel dzieła	37
3. O filozofii	37
4. O bycie, substancji i przypadłości	39
5. O wyrazach	40
6. O podziale	43
7. O tym, co według natury wcześniejsze	45
8. O definicji	46
9. O rodzaju	48
10. O gatunku	50
11. O indywiduum	53
12. O różnicy	54
13. O przypadłości	55
14. O właściwości	55
15. O rzeczach orzekanych	56
16. O orzeczeniu synonimicznym i homonimicznym	57
17. O podmiocie	58
18. O orzeczeniach odpowiadających na pytania: „Co to jest?” i „Jakim czymś jest?”	58
19. Podobieństwa i różnice pięciu wyrazów	60
20. Podobieństwo i różnica zachodzące między rodzajem a różnicą	60
21. Podobieństwo i różnica zachodzące między rodzajem a gatunkiem	60
22. Podobieństwo i różnica zachodzące między rodzajem a właściwością	61

23. Podobieństwo i różnica zachodzące między rodzajem a przypadłością	61
24. Podobieństwo i różnica zachodzące między różnicą a gatunkiem.	61
25. Podobieństwo i różnica zachodzące między różnicą a właściwością.	62
26. Podobieństwo i różnica zachodzące między różnicą a przypadłością.	62
27. Podobieństwo i różnica zachodzące między gatunkiem a właściwością. . . .	63
28. Podobieństwo i różnica zachodzące między gatunkiem a przypadłością	63
29. Podobieństwo i różnica zachodzące między właściwością a nieoddzielalną przypadłością	63
30. O hipostazie, hipostatycznym i niehipostatycznym.	64
31. O istocie, naturze i formie indywiduum, osoby i hipostazy	64
32. O homonimach	65
33. O synonimach	66
34. O polionimach.	66
35. O przedmiotach różnych oraz o heteronimach – przedmiotach różnie nazywanych	66
36. O paronimach (derywatywach)	67
37. O dziesięciu najogólniejszych rodzajach	67
38. O rzeczach jednorodząjowych i jednogatunkowych, różnorodząjo- wych i różnogatunkowych oraz różnych pod względem liczby	68
39. O tym, co jest w czymś.	70
40. O substancji	70
41. O naturze	71
42. O formie	71
43. O hipostazie	72
44. O osobie	72
45. O hipostatycznym	73
46. O niehipostatycznym	74
47. O podziale bytu i substancji.	74
48. O tym, co istnieje jako właściwość substancji.	74
49. Jeszcze raz o jednorodząjowym, jednogatunkowym, różnorodząjowym, różnogatunkowym, jednohipostatycznym i różnym pod względem liczby . .	75
50. O ilościowym i ilości.	77
51. O relatywnym	79
52. O jakościowym i jakości.	81
53. O działaniu i doznawaniu	85
54. O postawie	86
55. O kategorii „gdzie”	86
56. O kategorii „kiedy”	87
57. O posiadaniu	87
58. O przeciwstawieniach.	87
59. O posiadaniu i braku	89
60. O wcześniejszym i późniejszym	90
61. O tym, co jest równocześnie	91

62. O ruchu	91
63. O posiadaniu	93
64. O sądach, przeczeniu i stwierdzeniu	94
65. O terminie, przesłance i sylogizmie	94
66. Sześć definicji filozofii	98
67. O jedności hipostatycznej	100
68. Różne definicje	101
O HEREZJACH	105
INDEKS BIBLIJNY	141
ALFABETYCZNY SPIS HEREZJI WEDŁUG JANA DAMASCENSKIEGO	142